

Revurdering af Miljøgodkendelse Kvægbruget Grimmeshavevej 86, Hjørring

Husdyrgodkendelsesloven § 41
Dato for afgørelse: 31. – juli – 2017
Journalnummer: 09.17.18-K08-9-16

Indholdsfortegnelse

1	Revurderingens omfang	3
1.1.	Resumé.....	3
1.2.	Sagens forløb, herunder offentlighed.....	4
1.3.	Klagevejledning m.v.	4
1.4.	Næste revurdering	5
1.5.	Baggrunden for revurderingen.....	5
1.6.	Revurderingens indhold og vurderinger	6
1.7.	Ophør.....	6
2	Redegørelser og vurderinger vedr. BAT	7
2.1.	BAT-niveauet og BAT for staldindretningen.....	7
2.2.	BAT for fodringen.....	8
2.3.	BAT for opbevaring og håndtering af husdyrgødningen	9
2.4.	BAT for fosforindhold i husdyrgødningen	9
2.5.	BAT for udbringning/anvendelse af husdyrgødning.....	10
2.6.	BAT for forbrug af energi og vand	10
2.7.	BAT vedr. management	11
3	Bedriftens påvirkninger af natur	13
3.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	13
4	Vurderinger vedrørende Lugt	15
5	Øvrige krav og vilkår	16
6	Bilag	17

1 Revurderingens omfang

1.1. Resumé

Husdyrbruget på Grimmeshavevej 86, Hjørring, der er ejet af Jan Hougaard Olesen, har en miljøgodkendelse, der er fra den 21. februar 2008, og som er meddelt efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven¹.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år. Kommunen skal først og fremmest vurdere, om virksomheden er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø. Revurderingen omfatter alt i alt:

- Anvendelsen af den bedste, tilgængelige teknologi (BAT)
- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet

Kommunen har vurderet:

- at der ikke er grundlag for at påbyde anvendelse af bedre teknologi end den, der er i dag anvendes på bedriften.
- at totalbelastningen af nærmeste Natura 2000-område (kategori 1-natur) og nærliggende særligt værdifuld natur (kategori 2-natur) ikke overstiger de gældende grænseværdier ²
- at der ikke er baggrund for at stille krav vedrørende lugt fra anlægget.
- risikoen for forurening af jord eller vandmiljø, og som følge deraf påbudt nye vilkår

Følgende er en kortfattet gengivelse af de nye **vilkår**:

- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Opbevaring af olie og kemikalier (*vilkår 2.7.1*)
- Beredskabsplan (*vilkår 2.7.2*)

Nogle af de nævnte vilkår kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fodring er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri, eller lignende.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

² Bekendtgørelse 1283 af 08-12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal en opdateret beredskabsplan kunne fremvises.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

I Bilag 1 ses en samlet oversigt over de eksisterende og nye vilkår, som kommune vil have fokus på i sit miljøtilsyn fremover.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

1.2. Sagens forløb, herunder offentlighed

Hjørring Kommune sendte et oplæg om revurdering til ejeren den 24. maj 2016, som den 10. januar 2017 indsendte de ønskede oplysninger til kommunen. Kommunen annoncerede indledningen af revurderingen på hjemmesiden den 11. januar 2017, med en frist for bemærkninger den 1. februar 2017. Der indkom ingen bemærkninger i denne første høringsfase

Udkastet til kommunens afgørelse – resultatet af revurderingen – blev den 14. juli 2017 sendt til en række interessenter og til ejer. Ejer blev samtidig varslet om påbuddet af de nye og de ændrede vilkår. Høringsfristen for offentligheden og for ejer var i begge tilfælde den 28. juli 2017. Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

Den endelige revurdering inklusive påbud om de nye og ændrede vilkår, blev meddelt ejer den 31. juli 2017. Samme dag blev den endelige revurdering udsendt til en række interessenter der havde anmodet herom.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan klage³ over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. Klagen skal være modtaget senest den 28. august 2017 kl 23.59.

Klagen skal indsendes digitalt til Hjørring kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på <http://nmkn.dk/>.

³ Lovbek. Nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kap. 7.

En klage over påbud af nye eller skærpede vilkår har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, når de behandler en eventuel klage.⁴

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolen. En retssag skal være anlagt inden seks måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Der er til enhver tid mulighed for aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

1.4. Næste revurdering

Næste regelmæssige revurdering af denne miljøgodkendelse skal ifølge loven finde sted efter senest 10 år. Revurdering af ejendommens tillæg fra 2010 vil finde sted i 2018.

1.5. Baggrunden for revurderingen

Husdyrbruget på Grimmeshavevej 86, Hjørring, der er ejet af Jan Hougaard Olesen, har en miljøgodkendelse, der er fra den 21. februar 2008, og som er meddelt efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven⁵.

En miljøgodkendelse skal revurderes første gang efter 8 år. Kommunen skal først og fremmest vurdere, om virksomheden er tidssvarende i forhold til de teknikker og teknologi, der kan give den mindste belastning af natur og miljø (BAT = Bedste, tilgængelige teknologi).

Ejer skal redegøre for BAT på 5 områder, som kommunen derefter vurderer, nemlig:

- Staldindretning
- Fodring
- Opbevaring og behandling af husdyrgødning
- Forbrug af vand og energi
- Management, dvs. hvordan bedriften ledes og styres i forhold til miljø og natur

Vurderingen kan føre til, at der stilles nye krav til bedriften (vha. vilkår).

Derudover skal kommunen vurdere:

- Bedriftens totale belastning med ammoniak af værdifuld natur i nærområdet
- Om der er baggrund for at stille krav om en mindre emission af lugt fra anlægget

⁴Jf. § 80 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

⁵ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

1.6. Revurderingens indhold og vurderinger

I de følgende afsnit gives en detaljeret beskrivelse af kommunens vurderinger og af de eventuelle nye eller ændrede vilkår, kommunen påbyder som følge deraf. BAT-vurderingerne er ikke opdelt i de 5 BAT-områder nævnt ovenfor, men alle områderne er dækket ind i kapitel 2.

Hjørring Kommune har stillet vilkår til revurderingen. Vilkårene vil være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller det afsnit, de vedrører. De vilkår der ikke skal være opfyldt med det samme, har en tidsfrist til opfyldelse, som er angivet i forbindelse med det enkelte vilkår. Vilkår der er af mere administrativ karakter, som fx vilkår om ophør, træder i kræft med det samme, da en tidsfrist på sådanne vilkår ikke er relevant.

Ofte vil ejer skulle dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1. sammen med oversigten over alle nye og ændrede vilkår.

Revurdering af miljøgodkendelsen sker på baggrund af det aktuelle dyrehold på ejendommen, selvom det er ændret i forhold til miljøgodkendelsen, i forbindelse med tillæg til miljøgodkendelsen meddelt i 2010. Tillægget til miljøgodkendelsen har givet mulighed for etablering af ny gyllebeholder. Ændringerne er foretaget i forbindelse med tillægget, er ikke til at adskille fra den oprindelige produktion, hvorfor revurdering af miljøgodkendelsen er foretaget på baggrund af en aktuelt godkendte produktion.

Skulle der være forhold der giver anledning til nye eller skærpede vilkår, vedrørende dele der er godkendt i tillægget fra 2010, vil disse vilkår først være gældende fra 2018, når tillægget skal revurderes.

1.7. Ophør

Vilkår:

- 1.7.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

2 Redegørelser og vurderinger vedr. BAT

2.1. BAT-niveauet og BAT for staldindretningen

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Vægt-/aldersgrænser/mælkeydelse	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr år -	
				indenfor udbringningsarealet	udenfor udbringningsarealet
Årskøer, tung race. Sengestald m. spalter, linespil	10.412	197	276,98	5	-
Årskøer, tung race. Dybstrøelse (hele arealet)	10.412	20	26,69	5	-
Årsopdræt, tung race. Dybstrøelse, hele arealet	0 – 6 mdr.	40	10,81	-	-
Årsopdræt, tung race. Sengestald m. fast gulv	6 – 27 mdr.	140	66,67	2	3
Slagtekalve tung race. Dybstrøelse (hele arealet)	40 – 230 kg.	85	10,00	-	-
Dyreenheder i alt			391,15		

Husdyrtyper, antal dyr, staldsystem samt gødningssystem – har stor indflydelse på, hvor stor fordampningen af ammoniak fra anlægget bliver.

I oversigten ovenfor ses, hvilke husdyrtyper, bedriften er godkendt til. Antallet af dyr og staldsystemer fremgår ligeledes. Antallet af årsdyr holder sig inden for den eksisterende miljøgodkendelses, samt efterfølgende anmeldelse om skift mellem dyretypers rammer. Pga. af ændrede omregningsfaktorer for dyreenheder (DE) gennem årene, svarer godkendelsens 291,6 DE til 391,15 DE i dag.

Køernes mælkeydelse ændrer sig løbende, da kvægavlsprogrammet resulterer i mere og mere højtydende køer. Det betyder at mælkeydelsen på revurderingstidspunktet, i de fleste tilfælde vil overstige den mælkeydelse der er angivet i miljøgodkendelsen. Hjørring Kommune har vurderet, at den aktuelle mælkeydelse ikke er steget yderligere, end hvad den generelle stigning i perioden har været, og dermed holder sig indenfor den eksisterende miljøgodkendelses rammer.

Tilsvarende vil en fremtidig stigning i mælkeydelsen, svarende til den generelle stigning, heller ikke være i modstrid med denne revurdering.

Kommunens vurdering af BAT vedr. staldindretningen

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i vurderingen og dermed i de nedenstående beregninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der er en emission fra produktionen på 1.720,41 kg N/år. De tiltag, der er fastlagt via i vilkårene har en reducerende effekt på fordampning af kvælstof fra anlægget. Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der – med de nævnte tiltag - vil være en emission fra produktionen på 1.821,22 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi med 100,81 kg N/år. Kommunen vurderer dog, at overskridelsen må betragtes som ubetydelig, og der er derfor ikke grundlag for at fastslå, at husdyrbruget skal begrænse ammoniakemissionen yderligere ved anvendelse af BAT (jf. Natur og Miljøklagenævnsafgørelse NMK-132-00295).

2.2. BAT for fodringen

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT, at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det BAT, at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase – for at få reduceret fjerkræs og slagtesvins fosforudskillelse.

BREF-dokumentet omhandler alene slagtesvin og fjerkræ og ikke kvæg og lign. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering af BAT vedr. fodringen

Sammenholdes ejers valg af fodringsteknikker med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det bedriften lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

2.3. BAT for opbevaring og håndtering af husdyrgødningen

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Kommunens vurdering af BAT vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Sammenholdes ejers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

2.4. BAT for fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidternes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.

Kommunens vurdering af BAT vedr. fosfor i husdyrgødningen

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

2.5. BAT for udbringning/anvendelse af husdyrgødning

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånere, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

2.6. BAT for forbrug af energi og vand

Der findes ikke BAT-standardvilkår vedrørende forbrug af energi og vand i BREF (2003) eller i Miljøstyrelsens retningslinjer. Der forefindes ikke normtal for forbrug af energi og vand i forskellige bedriftstyper, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, hvorfor det ikke er muligt at påbyde vilkår om konkrete, målbare reduktioner.

I henhold til BREF er det med henblik på at reducere energiforbruget BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation er det BAT at optimere udformningen af

ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning.

Ligeledes er det med henblik på at reducere vandforbruget BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Ansøger har oplyst (*gengivet i kursiv*):

”Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation, er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppigt eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. For så vidt angår energibesparende belysning er det dog først i takt med udskiftning af belysningen at den fulde energibesparende effekt opnås. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning.”

Kommunens vurdering af BAT vedr. forbrug af energi og vand

I henhold til BREF (2003) er det BAT at registrere energi- og ressourceforbrug, og sammenholdes dette med ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energi- og vandforbruget, vurderer kommunen, at bedriften lever op til BAT. Hjørring Kommune gør endvidere opmærksom på, at det er en fast del af det regelmæssige miljøtilsyn på alle husdyrbrug og virksomheder, at presse på og inspirere til en løbende reduktion forbruget af energi og vand.

2.7. BAT vedr. management

Vilkår:

- 2.7.1. Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Tidsfrist for opfyldelse ½ år efter revurdering.
- 2.7.2. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være kendt af ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Nedenfor ses ejers redegørelse for management og egenkontrol. Ejers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- *Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkraft, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres*
- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år)*
- *Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (E-kontrol)*

- *Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes*
- *Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke*
- *Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant*
- *Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes, og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt*
- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg*

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Der er stillet vilkår om, at der skal foreligge en opdateret beredskabsplan. Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Hensigten er at begrænse de miljømæssige konsekvenser i tilfælde af et uheld.

Kommunens vurdering af BAT vedr. management

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ejeren i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT, når beredskabsplan er lanceret på bedriften.

3 Bedriftens påvirkninger af natur

3.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Godkendelsesbekendtgørelsen fastlægger grænser for, hvor meget ammoniak fra et husdyrbrug, der må lande på nærliggende Natura 2000-områder (kategori 1-natur) og på nærliggende, særligt udvalgte naturområder (kategori 2-natur). Dette "totaldepositionskrav" skal husdyrbruget stilles overfor, også når der foretages en revurdering.

Kravet i forhold til de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) maksimalt en total deposition af ammoniak på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Kravet i forhold til kategori 2-natur er maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Beregninger af bedriftens samlede fordampning af ammoniak fra stalde og lagre er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Denne er på 1.821,22 kg N/år. Beregningerne bygger på de aktuelle data vedr. bedriften og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Det nærmeste Natura 2000-område er Kærsgård Strand, Vandpjasket og Liver Å, som ligger mere end 10 km fra bedriften i nordvestlig retning. Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område.

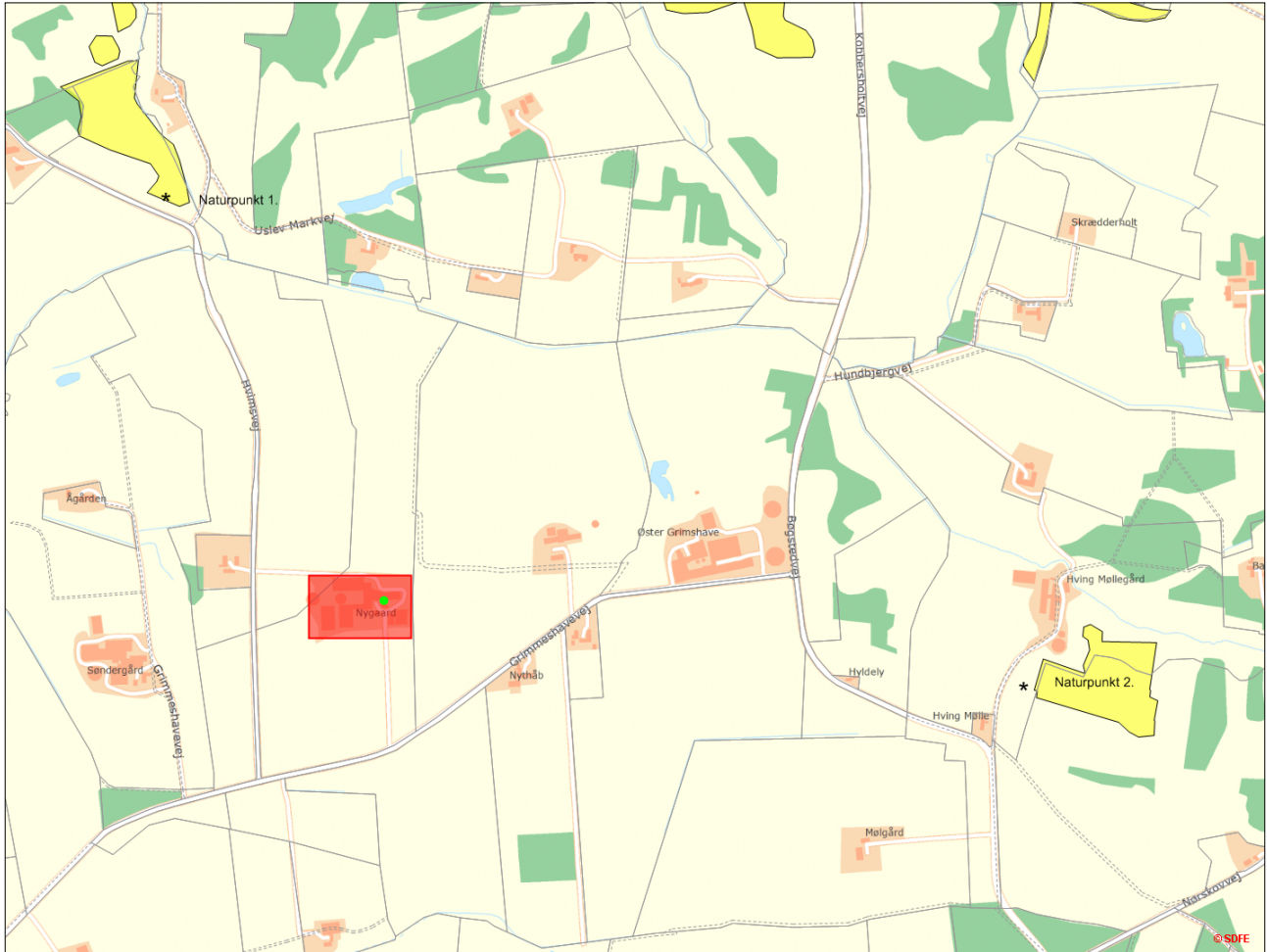
Kategori 2-natur er højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha.

I nærheden af ejendommen er der registreret to kategori 2-overdrev, se kortet nedenfor. Den totale deposition med ammoniak i naturpunkterne er beregnet af ansøgningssystemet og fremgår af tabel 1 herunder.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter.

Naturpunkt	1	2
Naturtype	Overdrev	Overdrev
Natur-kategori	2	2
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	0,1
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	1,0	1,0
Afstand fra stald og lager til naturpunkt^ (m)	763	1.232

^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.

Figur 1. Naturpunkternes (markeret med gul) placering, i forhold til ejendommen (markeret med rød)

Kommunen konkluderer derfor, at totaldepositionen af ammoniak fra anlægget ikke overstiger grænserne, hverken i forhold til kategori 1-natur eller kategori 2- natur. Der er derfor ikke behov for at stille yderligere vilkår vedr. ammoniakfordampningen fra anlægget.

4 Vurderinger vedrørende Lugt

Kommunen er i en revurdering forpligtet til at forholde sig til lugtforholdene. Omfanget af lugt hænger tæt sammen med vejrforhold, dyretype, antal dyr og staldindretning.

Miljøstyrelsen har imidlertid ikke udmeldt BAT-standardvilkår herunder BAT-emissionsgrænseværdier for lugt. Der er heller ikke i eksisterende BREF-dokumenter peget på godkendte teknologier, der kan reducere lugt. Desuden har kommunen ikke kendskab til teknologier eller teknikker, der med sikkerhed kan reducere lugt – og som kunne lægges til grund for et BAT-krav.

Kommunen kan i forbindelse med en revurdering give virksomheden påbud om nye og ekstra tiltag. Dette skal dog være begrundet i en væsentlig forurening, hvor der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse, jf bekendtgørelsen § 40, stk.2 ^[1]. Det er Hjørring Kommunes vurdering at ingen af de nævnte begrundelser er relevante i denne sag.

Endelig slår Miljøstyrelsen fast, at myndighedernes ændrede holdning til, hvor stor en påvirkning, forurening eller gene, der er acceptabel, ikke kan begrunde påbud om skærpede vilkår i forbindelse med en revurdering. De større afstandskrav, der i de senere år er indført i forbindelse med etablering eller udvidelse af husdyrbrug, er et eksempel på en sådan ændret holdning.

---

^[1] § 40, stk 2 i Bekendtgørelse 1283 af 08-12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

5 Øvrige krav og vilkår

Flere af vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse og det eksisterende tillæg til miljøgodkendelsen er irrelevante. Nogle af dem fordi kravene siden er indarbejdet i lovgivningen, andre fordi de nye vilkår i praksis erstatter de eksisterende. En revurdering giver desværre ikke mulighed for at ophæve vilkår i en eksisterende godkendelse. Dette vil kræve et særskilt tillæg til godkendelsen.

I Bilag 1. har kommunen derimod samlet de vilkår fra den eksisterende miljøgodkendelse, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover. De nye og de ajourførte vilkår i denne revurdering indgår naturligvis også i denne oversigt.

6 Bilag

Bilag 1. Oversigt over ejendommens vilkår

I oversigten er medtaget de vilkår, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover.

Husk at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

Vilkår vedr. anlægget:

Ophør

Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor. (vilkår 1.7.1. – Denne revurdering)

Husdyrholdet

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor: (Skift mellem dyretyper af den 11. juli 2017)

Dyrehold og staldtype	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr år -	
				indenfor udbringningsarealet	udenfor udbringningsarealet
Årskøer, tung race. Sengestald m. spalter, linespil	10.412	197	276,98	5	-
Årskøer, tung race. Dybstrøelse (hele arealet)	10.412	20	26,69	5	-
Årsopdræt, tung race. Dybstrøelse, hele arealet	0 – 6 mdr.	40	10,81	-	-
Årsopdræt, tung race. Sengestald m. fast gulv	6 – 27 mdr.	140	66,67	2	3
Slagtekalve tung race. Dybstrøelse (hele arealet)	40 – 230 kg.	85	10,00	-	-
Dyreenheder i alt			391,15		

Staldanlæg

Spalter i ungdyrstald skal rengøres med spalteskrabere mindst hver anden time. *(vilkår 5.3.1. – Miljøgodkendelse af den 21. februar 2008)*

Husdyrgødning

Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. *(vilkår 4.1.1. – Tillæg til miljøgodkendelse af den 14. juli 2010)*

Andelen af dybstrøelse, som udsprede på marken direkte fra stalden, skal min. udgøre 65 % af den samlede mængde. *(vilkår 5.2.3. – Miljøgodkendelse af den 21. februar 2008)*

Egenkontrol og management

Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges, senest ½ år efter revurderings dato. *(vilkår 2.7.1. – Denne revurdering)*

Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være kendt af ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. *(vilkår 2.7.2. – Denne revurdering)*